05/10/2022

Ορνίθι Μεσαορίας: Στο χωριό που έγιναν Τουρκικές θηριωδίες η εορτή του Αγ. Αρτέμονος

Αυτοκέφαλες Εκκλησίες / Εκκλησία της Κύπρου

Στο Ορνίθι Μεσαορίας, εκεί όπου τελέσθηκαν οι μεγαλύτερες θηριωδίες του Τουρκικού Στρατού κατά την παράνομη κατάληψή του, το Σάββατο 8 Οκτωβρίου 2022, ανήμερα της εορτής του Ιερομάρτυρος Αρτέμονος, θα τελεστεί Όρθρος και Θεία Λειτουργία στον φερώνυμο ναό.

Στη Θεία Λειτουργία θα προΐσταται ο Θεοφιλέστατος **Επισκόπος Μεσαορίας κ. Γρηγόριος.**

Η ακολουθία θα ξεκινήσει στις 07.30 και θα ολοκληρωθεί στις 10.00. *“Καλούνται οι εκτοπισμένοι της Αφάνειας”*, όπως αναφέρει ανακοίνωση της Μητρόπολης, *“και των άλλων κοινοτήτων της Μεσαορίας, καθώς και όλοι οι πιστοί, να συμμετάσχουν στον εκκλησιασμό”.*

Το έγκλημα πολέμου που διέπραξε ο τουρκικός στρατός στο Ορνίθι

Το έγκλημα στο Ορνίθι έχει καταγραφεί με ανατριχιαστική λεπτομέρεια στο Βιβλίο του Ρόνι Αλάσορ, *«Διαταγή Εκτελέστε τους Αιχμαλώτους»*, (εκδόσεις Καστανιώτη, 2002).

Στις σελίδες 117 – 119 ο αυτόπτης μάρτυρας Ο. Σαατ που το 1974 υπηρετούσε στο Κέντρο Συντονισμού Πυρών στην Πυροβολαρχία Διοικήσεως της 1ης Μοίρας του 21ου Συντάγματος Πυροβολικού που μεταφέρθηκε στην Κύπρο δύο τρεις μέρες μετά την πρώτη εισβολή αναφέρει:

Διαταγή Ανώτερου Τούρκου Διοικητή: «Φορτώστε τους στο τρένο»

“Μετά από διαταγή του διοικητή μας, Μεχμέτ Γκιουνγκιορμούς ή Γκιουνγκιορέν, τους φορτώσαμε στα στρατιωτικά οχήματα της μοίρας μας. Οι Αξιωματικοί τους πήραν τα χρήματα, τα ρολόγια, τις αλυσίδες που είχαν πάνω τους. Μερικοί ικέτευαν κλαίγοντας. Ο διοικητής μας, ο οποίος ήταν τότε ταγματάρχης και αργότερα έγινε αντισυνταγματάρχης, δοκίμασε να τους καθησυχάσει, όχι από συμπόνια, αλλά μάλλον για να μην τον ενοχλούν με τις ικεσίες τους, λέγοντας: “Μην κλαίτε, θα σας πάμε στα παιδιά σας” Ανάμεσα στους αιχμαλώτους υπήρχαν και μερικοί που ήξεραν τουρκικά. Απ’ ότι έλεγαν, αυτούς θα τους έστελναν στο στρατόπεδο συγκέντρωσης αιχμαλώτων της Λευκωσίας. Γι’ αυτό τους επιβίβασαν σε τρία στρατιωτικά οχήματα ξεχωριστά από τους άλλους. Σε έλεγχο που κάναμε στα σπίτια του χωριού δεν βρήκαμε κανένα είδος όπλο.

Σε λίγες μέρες, με τη δικαιολογία ότι δεν υπήρχε χώρος στο στρατόπεδο συγκέντρωσης που είχαν μεταφέρει τους αιχμαλώτους, έφεραν πίσω στη μονάδα μας περίπου 70 – 80 Ελληνοκύπριους. Τότε βρισκόμασταν στην Αγυά. Εγώ λόγω ειδικότητας, ήμουν κοντά στη σκηνή του διοικητή. Εκεί άκουσα συνομιλίες που έκανε μέσω ασυρμάτου ο διοικητής της μοίρας μας Μεχμέτ Γκιουνγκιορμούς με τους ανωτέρους του. Ο διοικητής μας τους ρωτούσε τι να κάνει τους αιχμαλώτους. Ήταν ένα πρόβλημα για την μονάδα. Και η διατροφή τους αλλά το κυριότερο η φύλαξη τους. Η εντολή που πήρε ήταν η εξής: "Φορτώστε τους στο τραίνο!" Όποιος άκουσε αμέσως κατάλαβε ότι αυτό σήμαινε: "Εκτελέστε τους αιχμαλώτους! Όλοι ήξεραν ότι στην Κύπρο δεν υπάρχουν σιδηροδρομικές γραμμές, ούτε τραίνα.

Το πρωϊ της επόμενης μέρας ο διοικητής κάλεσε τον Μπιλάλ Γιλμάζ ήταν ένας ρατσιστής και βάρβαρος λοχίας. Φώναξε εμένα, γιατί ήμασταν στην ίδια ομάδα. Μας πλησίασε ο Λοχαγός Ερτζάν Σαντίκ και μας ρώτησε αν είμαστε παντρεμένοι ή όχι. Όταν εγώ απάντησα ότι εγώ είμαι παντρεμένος, με διέταξε να κατέβω. Έτσι δεν πήγα μαζί τους. Ο λοχαγός μαζί με την Μπιλάλ Γιλμάζ και τον υπαξιωματικό Μουχαμέρ πήραν τους αιχμαλώτους και τους οδήγησαν σε μια περιοχή που είχε τρία πηγάδια. Τα μάτια και τα χέρια τους ήταν δεμένα. Οι δικοί μας κρατούσαν αυτόματα Τομσον. Το μέρος με τα τρία πηγάδια ήταν κοντά στα χωριά Αφάνεια και Τύμπου, κάτω από το δρόμο. Τους αιχμαλώτους τους οδήγησαν εκεί. Σε λίγο ακούστηκαν ριπές και πυροβολισμοί. Ο Γιλμάζ, πρέπει να σας πω, παρόλο που ήταν απλός λοχίας, παρουσιαζόταν ως πρωτεργάτης των επιχειρήσεων και ανακατευόταν σε πολλά, έτσι που καμιά φορά αναρωτιόμουν μήπως κατά βάθος είχε κάποιο άλλο αξίωμα και για κάποιο λόγο παρίστανε το λοχία. Μετά από αυτό το επεισόδιο ήρθε με ένα συνωμοτικό αλλά αυτάρεσκο ύφος και μου περιέγραψε την εκτέλεση. Καμάρωνε λες κι' έκανε κανένα κατόρθωμα. Έλεγε με αλαζονεία: "Τους σκοτώσαμε, και αυτούς που χαροπάλευαν τους πετάξαμε μες στα πηγάδια. Να ήσουν από μια μεριά να 'βλεπες πως ρίξαμε ένα χοντρό Ρωμιό στο πηγάδι. Έφθασε κατευθείαν στον πάτο. Ξέρεις τι πάταγο έκανε; Είχε μεγάλη πλάκα, το ευχαριστήθηκα". Αργότερα ο διοικητής μας μίλησε στον ασύρματο "Διαταγή εξετελέσθη. Τους φορτώσαμε στο τρένο." Αυτοί οι 70 πάνε..., για τους υπόλοιπους 30 δεν έχω καμία πληροφορία.

Όσο μέναμε στην ***Αφάνεια,*** *μπήκαμε σε κάποια τάξη. Αρχίσαμε να εφαρμόζουμε και πρόγραμμα πρωϊνής γυμναστικής. Εκπαιδευτής μας ήταν μάλλον ο Μπιλάλ Γιλμάζ. Για γυμναστική μας πήγαινε τροχάδην έξω από το χωριό, στην τοποθεσία που βρίσκονταν τα τρία πηγάδια. Ο λοχίας έβαζε το πόδι του πάνω στα καπάκια*

των πηγαδιών, που ήταν τώρα σφραγισμένα, και φώναζε: "Στρατιώτες, εδώ θάψαμε για πάντα τους εχθρούς μας με τέτοιο τρόπο που δε θα μπορέσουν να ξαναγυρίσουν ποτέ".

Τα ευρήματα αποδεικνύουν την εγκυρότητα της μαρτυρίας του Ο. Σαατ

Τα ευρήματα κατά την εκταφή που διενήργησε η ΔΕΑ στην περιοχή Ορνίθι το 2009, παρά την Τουρκική προσπάθεια απόκρυψης του εγκλήματος, έχει επιβεβαιώσει την εγκυρότητα της μαρτυρίας. Ίσως η πιο συγκλονιστική λεπτομέρεια που προκύπτει από την μαρτυρία αφορά την περιγραφή που έκανε ο εγκληματίας Γιλμάζ όπου περιγράφει πως έριχνε ακόμα και αυτούς που ήταν τραυματίες μέσα στο πηγάδι και κάνει αναφορά σε ένα χοντρό Ρωμιό που έριξε στο πηγάδι και τον πάταγο που έκανε όταν έφτασε στον πάτο. Αυτή η συγκλονιστική λεπτομέρεια κατά γενική ομολογία αφορά τον πιο εύσωμο από την ομάδα των 70 αγνοουμένων που ήταν ο Α. Τ. Ο Α.Τ. προφανώς ήταν από τους πρώτους που ρίχτηκαν στο πηγάδι καθότι το λείψανο του βρέθηκε ολόκληρο βαθιά μέσα στην λάσπη. Ήταν ένα από τα τρία λείψανα που εντοπίστηκαν ολόκληρα κατά τις εκταφές. Προφανώς η τουρκική επιχείρηση απόκρυψης των τεκμηρίων του εγκλήματος πολέμου δεν μπόρεσε να αφανίσει εξ ολοκλήρου τα τεκμήρια. Ο Α.Τ. κηδεύτηκε με τις αρμόζουσες τιμές πριν λίγους μήνες στη Λευκωσία.

Οι Ομαδικοί τάφοι των αγνοούμενων της Άσσιας στο χωριό Ορνίθι στην Ολομέλεια του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και η καταπελτική απόφαση εναντίον της Τουρκίας

Η βεβήλωση των οστών των αγνοουμένων αποτελεί ύβρη και έγκλημα. Γιαα αυτό το λόγο η περίπτωση των ομαδικών τάφων των αγνοουμένων της Άσσιας στο Ορνίθι εξετάστηκε ως κατ' επείγον περίπτωση καταπάτησης ανθρωπίνων δικαιωμάτων από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στις 12 Φεβρουαρίου 2015. Μετά από ημίωρη συζήτηση στην Ολομέλεια του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου υιοθετήθηκε με το ψήφισμα RC8-0150 / 2015 η Κοινή Πρόταση Ψηφίσματος.

Το ψήφισμα καταδίκης της Τουρκίας υπήρξε καταπελτικό. Κατά την συζήτηση οι ευρωβουλευτες **Cecilia Wikstrom** (Σουηδία) και **Josef Weidenholzer** (Αυστρία) καταθέτοντας τις απόψεις τους, πολύ εύστοχα μίλησαν για την κληρονομιά της Αντιγόνης και το "απαραβίαστο ανθρώπινο δικαίωμα να σεβόμαστε τουλάχιστον το σώμα των νεκρών".

Τόνισαν τη σημασία αυτής της κληρονομιάς και βεβαίως το αναφαίρετο δικαίωμα των συγγενών να γνωρίζουν που έχουν ταφεί οι οικείοι τους, να έχουν πρόσβαση στον τάφο τους και να ξέρουν πώς πέθαναν.

Εκκλησία Αγίου Αρτεμίου (Αρτέμονος) Αφάνεια

Μεγάλο προσκύνημα του Αγίου υπάρχει στο κατεχόμενο σήμερα χωριό Ορνίθι της Μεσαορίας, όπου υπήρχε και μεσαιωνικός ναός του 14ου-15ου αιώνα προς τιμήν του. Μετά την τουρκική κατάκτηση της Κύπρου το 1571, το χωριό κατοικήθηκε από Τούρκους και σταδιακά άρχισε να τουρκοποιείται. Εσωτερικά είναι εντοιχισμένη η σαρκοφάγος του αγίου, γνωστή ως κολυμβήθρα αγιάσματος.

Οι Έλληνες κάτοικοι του Ορνιθίου που αναγκάστηκαν να το εγκαταλείψουν κατά την Τουρκοκρατία, μετοίκησαν στην Αφάντεια (Αφάνεια), ενώ μερικές οικογένειες εγκαταστάθηκαν στο χωρίο Άσκεια (Άσσια). Δεν λησμόνησαν τον άγιο και συχνά μετέβαιναν στο ναό του για να ανάψουν το καντήλι και να προσφέρουν αφιερώματα.

Η σύγχυση ωστόσο του Αρτέμονα με τον Αρτέμιο λόγω άγνοιας και ομοιότητας των ονομάτων ήταν η αιτία που επικράτησε να εορτάζεται στις 20 Οκτωβρίου.

Το πρόγραμμα του εορτασμού
Μαζί με τον Άγιο Αρτέμονα θα εορτασθεί ο Άγιος Πολυχρόνιο (7 Οκτωβρίου) και οι Άγιοι Ανδρόνικος και Αθανασία (9 Οκτωβριου). Όσοι επιθυμούν μπορούν να προσφέρουν άρτους και κόλλυβα για εορτές και μνημόσυνα.

Για μετάβαση στο Ορνίθι θα υπάρχει λεωφορείο από το Στάδιο «Ελευθερία-Τάσσος Παπαδόπουλος» στη Μακεδονίτισσα. Ώρα αναχώρησης: 07.00.
Για πληροφορίες στα τηλ. 22554611 και 99523453.

Φωτό: Περιοδικό Σύγχρονη Άποψη. Πληροφορίες Γιάννος Δημητριου assia.org.cy